

Hösten är här – bönderna tröskar vetet och SU drar igång cirkelverksamheten för höst och vinter

Innehåll	sidan
Måleri i sommartid	4-5
Boktips	6
En tyst folksjukdom	7-9
Förbättrad webb	10-11

Medlemsbladet

Medlemsinformation för
Linköpings Senioruniversitet

Redaktion

Anna-Lena Rönn (*sammank.*)

Ginger Falck

Marianne Persson

Tommie Nyström (*grafisk form*)

Kontakt

redaktionen@sulink.se

Tryck Fontänen

Styrelse

Margareta Lensell, *ordförande*

Britt Öster, *vice ordförande*

Marianne Bolgert, *ekonomi*

Eva Ogensjö, *sekreterare*

Catharina Björkman Svensson

Marjot Rautio

Anna-Lena Rönn

Adjungerade:

Kristina Bengtsson

Kristina Laurin

A-C (Stina) Söderlund

En representant för it-gruppen

Expedition

Postadress

Klostergatan 49

582 23 Linköping

Besöksadress

Kunskaps Gallerian Linné

Folkuniversitetet

S:t Larsgatan 44, 1 tr

Telefon 013-10 10 50

E-post info@sulink.se

Webbplats www.sulink.se

Bankgiro 5219-2135

Swish 123 265 66 43

Org.nr 822001-9569

Expeditionens öppettider:

Telefontid måndag-torsdag 10.00-12.00,
öppet för besök tisdag och onsdag
10.00-12.00.

Omslagsbilden

Vetefält som precis har tröskats på
sydöstra Öland med Östersjön i
bakgrunden.

Foto: Tommie Nyström

www.sulink.se

Ordförandens rader

Apollo-sommar eller jakten på den perfekta bilden

Vi har en studiekamrat från universitetet som är bosatt i Lyon i Frankrike. Han har en passion för Apollofjärilar. I år bjöd vi honom och hans mycket franska fru till vårt lantställe i Gryts skärgård. Just här finns en koloni Apollofjärilar. Han kom åkande med bilen fullastad med kameror, stativ och objektiv. Allt monterades upp på altanen och sedan började väntan på den perfekta bilden. Vi hade sett ett praktfullt exemplar dagen innan, så vi väntade med spänning. Hela dagen väntade vi. Kameran var riggad, objektivet putsat. Vi kunde knappt gå in och äta. När vi gick ner för att ta ett bad, fick hela utrustningen följa med. Men inte en fjäril så långt ögat nådde. Vännen var besviken och vi också.

Han fick vända hemåt utan bild, men dagen därpå kunde vi fånga ett fint exemplar med våra mobilkameror och skickade bilderna till honom. Sedan dess har vi haft besök dagligen av både stora och små Apollofjärilar. De största exemplaren är mycket vackra och inte särskilt skygga. De flyger gärna nära och kollar läget, men låter sig inte fångas.

Eftersom jag har dragits med ett skadat knä hela sommaren, har jag periodvis varit stillasittande på altanen. Då har jag lyssnat på olika poddar. Favoriten är *Studio 65* som jag återigen vill slå ett slag för. Handlar om äldre, med äldre, för äldre och tar upp allt mellan disco och döden. Eftersom jag är intresserad av matlagning blev det ett avsnitt om maten för oss äldre.

Där lärde jag mig att inte blanda kall mat, som sallad, med varm mat i samma tugga. Tar man samtidigt en klunk vin blir det explosion i munhålan, vilket skulle verka negativt på kropp och själ. Jag vet inte om det är vetenskapligt bevisat. Det var Carl Jan Granqvist som påstod detta.

Ingmar Skoog medverkade också, en klok gubbe med fokus på åldringsfrågor. Jag fick veta att lite fett på kroppen inte skadar, det kan vara bra att ha i svårare tider! Det senaste programmet handlade om dating för pensionärer. Sök på Studio 65 på Sveriges Radio, så hittar du fler avsnitt.

När jag skriver detta har sommarsolen lämnat oss, det har varit regn till och från, men vi klagar inte. I helgen fick vi ett magnifikt åskväder. Himlen lystes upp av blixtar som om det var ljusan dag! Åskan mullrade och det höll nog på ett par timmar. Man känner sig ganska liten och utlämnad när åskan, regnet och blåsten dundrar på.

Nu hälsar jag dig välkommen till en livaktig höst. Många intressanta föredrag och musikcaféer och inte minst cirklar. Jag vill påminna om vår nygamla hemsida. Tekniken har förbättrats och utseendet förändrats till det bättre.

Margareta Lensell

ordförande

e-post:

margareta.lensell@gmail.com

mobil: 070-832 05 06

Foto: Göran Billeson

Hjälpfunktioner på tv

Om du tittar på inspelade tv-program – som SVT Play, UR Play, med flera – så har du ofta tillgång till ett antal bra hjälpfunktioner.

Bilden visar de som kan finnas på SVT Play. Ibland alla, ibland bara vissa av dem, det beror på program. Klicka på den lilla pratbubblan längst ned till höger på skärmen för att se vilken hjälp du kan få.

Undertexter

Finns som val i de flesta program. Dock inte i gamla filmer och liknande. Här kan du välja undertexter även i svenskspråkiga program.

Bild

Här kan du välja teckenspråkstolkning som då sker »som vanligt« - en person som tolkar visas till höger i rutan.

Ljud

Tydligare tal. Denna funktion reducerar bakgrundsljud, till exempel musik.

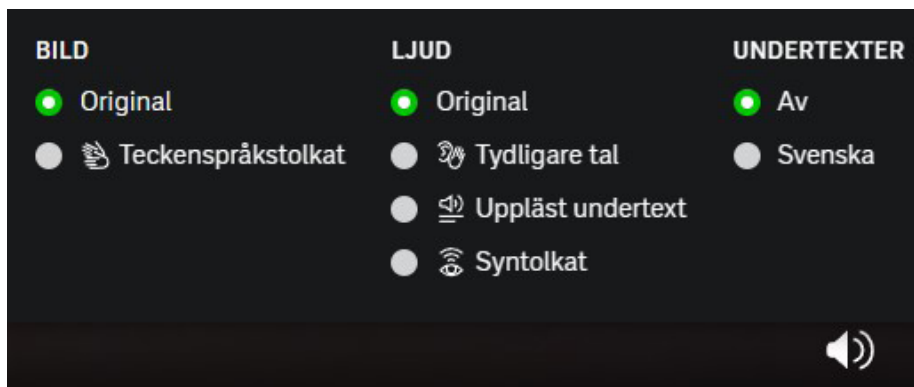
Uppläst undertext

Undertexter som översätter från andra språk läses upp.

Syntolkat

Skeenden på skärmen beskrivs av en speakerröst.

Marianne Persson

Din elcykel kan kräva specialförsäkring!

Cyklar, även elcyklar, omfattas av hemförsäkringen. Men för elcyklar finns vissa begränsningar.

- Är motoreffekten högst 250 W och maxhastigheten 25 km/tim ingår den i hemförsäkringen.
- Högsta ersättning vid stöld eller skada är 35 000 kr. Men obser-

vera att för att få full ersättning måste du ta med dig batteriet när du lämnar cykeln.

Har du en elcykel som är starkare och/eller snabbare? Då gäller särskilda regler beträffande försäkring, hjälm, med mera.

Marianne Persson

Rapport från Nationell samordningskonferens 2023.

I september 2020 planerades en ordförandekonferens i Visby för alla Senioruniversitet i Sverige. Av känd anledning ställdes allt in, men nu blev det verklighet, denna gång i Uppsala. Där finns ett mycket livaktigt och stort senioruniversitet.

Efter att alla SU-avdelningar fått besvara en enkät om vilka ämnen som skulle diskuteras på konferensen, blev det en mycket lyckad tillställning.

Dag 1, den 5 september, handlade mycket om hur senioruniversiteten påverkas av den digitala utvecklingen. Mats Cullhed från Uppsala universitet höll ett inspirerande föredrag om AI. Vi fick även en presentation av olika system för medlemshantering och aktivitetsanmälningar. Det intressantaste var Cogworks *Mina aktiviteter* som flera SU använder med framgång. Vi i Linköping följer den utvecklingen med intresse.

Dag 2, den 6 september, var vikt åt gruppdiskussioner. Vi hade i förväg fått anmäla intresse för olika ämnen. Senioruniversitetens ekonomi och relationen till Folkuniversitetet, både administrativt och ekonomiskt samt lokalmässigt, kom upp på dagordningen. Vi diskuterade också rekryteringen av oavlönade funktionärer, som blir svårare.

Utveckling av senioruniversiteten var en intressant fråga och vi talade om utmaningar och medlemsrekrytering. Vi diskuterade också hur vi kan entusiasmera flera att arbeta inom våra olika områden och inte minst hitta intressanta ämnen för våra cirklar.

Innan vi skildes åt beslöt vi att Jönköping tar nästa samordningskonferens i september 2025 och att Östgötaregionen, Linköping, Norrköping och Motala-Vadstena, tar bollen i september 2027.

Sammantaget blev det två intressanta dagar och möten med kollegor från hela landet. Digitala möten i all ära, men de personliga mötena har helt klart en fördel!

Text: Margareta Lensell och Britt Öster

Med vänlig hand visar Thomas Gustavsson hur Håkan Nilssons landskapsmålning kan bli ännu bättre.

Lyckliga amatörer på sommarkurs

Det är i slutet av juni. Det är också sista dagen på en av de två sommarkurserna på Senioruniversitetet.

Ute strålar solen från en klarblå himmel. Det är inget som deltagarna i Thomas Gustavssons målarciirkel tycks bry sig om. En efter en droppar de in. Ordnar med stafflier och väljer penslar. Gör sig redo för att avsluta sina målningar. En liten grupp på fem personer, fyra kvinnor och en man har slutit upp.

Några av dem har hållit på länge med måleriet, andra är relativa nybörjare. Ett har de gemensamt, de är koncentrerade och går in för sitt verk.

Vid ett av stafflierna står Svea Andersson och målar ett stilleben efter förebild.

– Jag är här för att jag vill göra

något med färg, säger hon. Och för att det är roligt. Thomas Gustavsson stannar till och betraktar målningen. Han pekar på en blå färgton.

– **Här har du lagt en skugga** som förankrar tingen, säger han. Det saknas hos lökarna.

– Ska bli, svarar Svea.

– Det är hårda tag, det är svårt att få godkänt, säger hon och ler. Vid fiket kritiserar vi varandra.

Men lite senare, när gruppen samlats vid bordet med kaffe och kakor, är kritiken mest konstruktiv. En efter en sätts målningar upp på ett staffli och kommenteras, både av Thomas och övriga deltagare.

Någon får höra att det är en bra start, någon annan att det är en fin komposition. Någon uppmanas att göra detaljerna lite mer subtila. Knappast några hårda tag.

Kurskamraterna har också synpunkter på varandras tavlor, kommer med förslag och goda råd, men även med uppskattande ord.

Kaffestunden rymmer också en liten föreläsning om en konstnär. Den här dagen berättar Håkan

Ylva Braaf hittade till måleriet och det fick henne att må bra-

Svea Andersson framför damen i rött som hon målat.

Nilsson om Helmer Osslund och visar några av hans verk ur en bok. Det är storslagna bilder av Lapplands fjäll i flammande höstfärger.

Annie Liedgren blev inspirerad av ett tidigare föredrag som handlade om Oluf Höst, en konstnär från Bornholm. Nu är hon upptagen med att måla över en gammal målning för att göra en ny, en avbildning av en tavla av Höst.

–**Jag målar så att** det ska passa inredningen i hemmet och hänger upp allt på väggarna, säger hon. Gamla tavlor med guldrum ställer jag undan.

– Jag har hittat min grej, säger Ylva Braaf, som börjat om på nytt och gör en bakgrund som får torka innan hon fortsätter. För henne är måleriet ganska nytt. Det var genom Region Östergötland som Ylva hittade rätt.

– De hade en verksamhet som hette *Må bra med färg* som jag deltog i. Innan dess hade jag inte målat.

En som hållit på länge med konstnärlig verksamhet är Kristina Edlind. Hon började på åttiotalet och har förutom måleriet sysslat med både skulptur, keramik och silver. – Är man byråkrat, så får man

kompensera, säger Kristina, som jobbat länge på Linköpings universitet.

Hon lägger sista handen vid två tavlor. Båda föreställer kvinnor, den ena är målad efter ett fotografi, den andra efter en tavla av den danske konstnären Vilhelm Hammershøi.

När hon är klar torkar hon av penslarna på en ny duk och får på så sätt ett abstrakt konstverk.

Den ende som målar fritt ur fantasin är Håkan Nilsson. Ett landskap växer fram med hjälp av hans pensel. Håkan är läkare och berättar att han började måla när pandemin bröt ut.

– Det blev för farligt på vårdcentralen, och jag behövde något att göra. Tavlorna signerar han först när hans fru har godkänt dem, sedan hänger han dem bakom dörren i arbetsrummet.

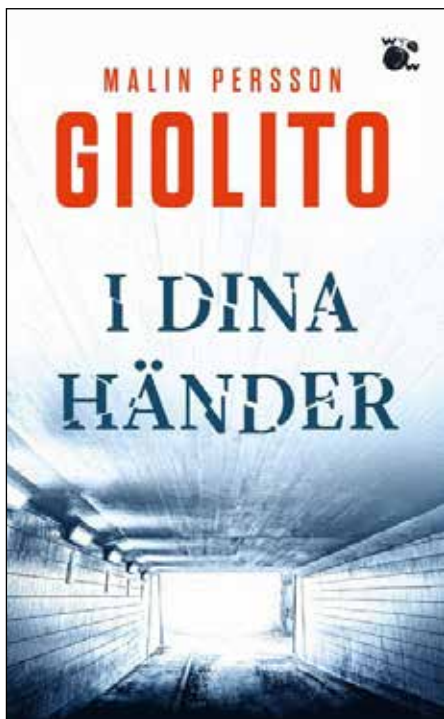
– Man är lyckligare som amatör än

som proffs, konstaterar Håkan.

Och kanske talar han för hela gruppen.

Text: Ginger Falck
Foto: Göran Billeson

Boktips från redaktionen

I dina händer

Malin Persson Giolito

Malin Persson Giolito är jurist och debuterade som författare 2008. Åtta år senare kom den mångfaldigt belönade *Störst av allt*, som också filmats för tv (Netflix).

I dina händer (2022) är hennes sjätte bok och liksom de andra en mycket välskriven spänningsroman i kriminell miljö. Den är inte vad man traditionellt kallar deckare. Hennes böcker är så mycket mer. De går på djupet. De granskar dagens Sverige, de dolda, hårda, obarmhärtiga miljöer som är så svåra att förstå och hantera att vi avskärmar oss. Väljer att inte se?

Men författaren granskar med öppen blick. Förmår också skildra även med värme och förståelse.

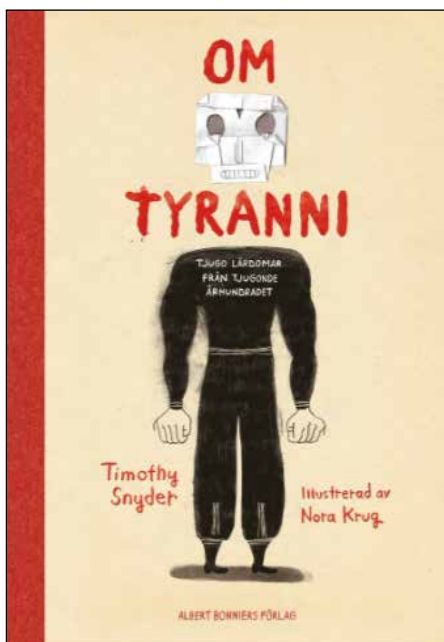
Vi möter barnen som söker sam-

hörighet och gemenskap och dras in i våld och kriminalitet. Vi möter de ensamstående mammorna, syskonen, den engagerade lokalpolisens, butiksägaren på torget - alla offer i ett samhälle där våldet tar över och barn dödar barn.

Vi möter Billy från problemområdet Våringe. En intelligent kille med invandrarbakgrund och en varm familj. Och Dogge, från fina bostadsområdet intill, med dysfunktionella förädrar. De är vänner. Nära vänner. Men det slutar i katastrof. Utifrån denna katastrof får vi i boken följa hur den uppkommer, påverkar och hanteras. »I Våringe är det lätt att dö, men jävligt svårt att leva.«

Boken är stark, oerhört angelägen – och väldigt svår att lägga ifrån sig.

Marianne Persson

Om tyranni

Tjugo lärdomar från tjugonde århundradet

Text Timothy Snyder

Illustrationer Nora Krug

Den här lättlästa boken på knappt 130 sidor liknar ingen annan vuxenbok. Den har illustrationer på varje sida och texten ser ut att vara skriven för hand. Men det är ingen barnbok, utan en bok som uppmanar oss alla att skydda demokratin. Den måste ständigt försvaras mot desinformation och lögn som sprids i vårt samhälle, annars försvagas den och vi riskerar ett liv i ofrihet.

Boken är skriven av amerikanen Timothy Snyder, professor i historia vid Yale University i USA och författare. Den första upplagan kom 2017, när Donald Trump valts till president. Snyder hade aldrig trott att Trump skulle bli vald. Han skrev *Om tyranni*, som ibland kallas en stridsskrift, för att visa vad historien kan lära oss om liknande situationer.

Upplagan med Nora Krugs illustrationer, som förstärker Snyders budskap, kom 2022.

På många håll påminner dagens situation om 1900-talets – växande klassklyftor, rika som blir allt rikare och fattiga allt fattigare, förföljelse av oliktankande och minoriteter, inskränkt yttrandefrihet, fängslade journalister, övervakning och angiverilagar. Dessutom har vi fått ett språkbruk som allt mer präglas av hat, hot och billiga one liners. Vi har all anledning att vara på vår vakt.

Snyder skriver: »Vi är inte kloka-re än de människor som upplevde att demokratin i hela Europa gick under och hur fascism, nazism och kommunism bredde ut sig. Men vi har en fördel. Vi kan lära av deras erfarenheter.«

Några av lärdomarna lyder: »Lyd inte i förväg«. »Akta dig för enpartistaten.« och »Spetsa öronen efter farliga ord.«

Anna-Lena Rönn

Benskörhet – den dolda folksjukdomen

Siffrorna är skrämmande: Varje år sker 124 000 frakturer som kostar 23 miljarder. De visar att benskörhet, osteoporos, är en av de vanligaste folksjukdomarna. Trots det pratas det knappt om den och okunskapen är stor. Men det finns bra mediciner och sjukdomen går att förebygga.

– Jag har ett roligt jobb! Vi är ett kul team som har en fantastisk patientgrupp, säger Anna Spångeus.

Anna Spångeus är överläkare och biträdande professor på osteoporosenheten, som hör till den medicinska och geriatriska akutkliniken på US. Hon har ägnat sig åt benskörhet i snart 15 år och berättar

att benskörhet beror på att skelettets struktur och täthet förändras. Det blir skört och får lätt frakturer såsom handledsfraktur eller höftfraktur.

Inget annat europeiskt land har lika många benskörhetsfrakturer

som Sverige. Det beror dels på att vi har en äldre befolkning, dels på våra gener. Det finns prognoser som pekar på att antalet frakturer kommer att öka med 30 procent fram till år 2035.

– **I dag har vi över 300** benskörhetsfrakturer varje dag och siffran bara ökar. Varannan kvinna över 50 år drabbas. Men benskörhet drabbar inte bara kvinnor, utan även var fjärde man över 50 år.

Ändå är osteoporos ingen egen specialitet. Ingen »äger« sjukdomen och den har inte samma status som cancer eller hjärt-kärlsjukdomar. Trots nationella riktlinjer riskerar patienterna att hamna mellan stolarna och inte få den vård de behöver. Alla regioner ska bygga en frakturkedja med en koordinator som säkerställer att patienterna utreds, riskbedöms, behandlas och får en plan för uppföljning. Men regionerna har kommit olika långt och arbetar på olika sätt. Östergötland ligger dessvärre efter, men osteoporosenheten jobbar stenhårt för att få till en bra vård.

– **Vi måste vända** utvecklingen! Ett sätt att göra det är att öka kunskapen om benskörhet. Därför föreläser jag ofta för primärvården och olika avdelningar på sjukhuset, för patienter och för olika föreningar. Det brukar bli mycket diskussioner och ett stort engagemang, säger Anna.

Skelettet består av 206 ben. De innehåller två slags benvävnad som gör skelettet starkt, men inte för tungt. Vävnaderna bryts ner och byggs upp hela livet. Benen blir starka när det är balans mellan nedbrytning och uppbyggnad. Skelettet är starkast när vi är i 25-årsåldern och blir svagare med åren. Hur svagt det blir beror främst på våra gener, men också på fysisk aktivitet, D-vitaminbrist, vissa sjukdomar och en del mediciner. Kvinnor löper större risk än män att få benskörhet. Det beror på att de har mindre

benmassa från början, och på att den minskar snabbare efter klimakteriet.

Benskörhet är en »tyst« sjukdom som utvecklas långsamt och symptomfritt. Ofta märker man inget förrän man får en fraktur eller en spricka i ett ben. Men det finns ett par varningssignaler:

Minskad kroppslängd är en av dem. Alla som blir äldre krymper lite när diskarna mellan ryggkotorerna slits ner, men det har inte med benskörhet att göra. Hos den som minskat mer än tre centimeter innan fyllda 70 år eller mer än fem centimeter efter 70, kan man misstänka kotkompressioner (kotfrakturer) som beror på benskörhet. En annan varningssignal för kotkompressioner är en plötslig, intensiv smärta i ryggen som blir värre när man står

eller går. Har man en kotkompression är det extra viktigt att man utreder och behandlar benskörhet, eftersom risken för nya frakturer är särskilt hög.

I dag är sjukdomen både underdiagnostiserad och underbehandlad. Anna och hennes kollegor vill effektivisera vården. På sikt kan det kanske bli screening för att hitta alla som riskerar att drabbas.

– Patienterna behöver få diagnos och behandling tidigt. Benskörhet är en allvarlig sjukdom som kan vara dödlig. Ett år efter en höftfraktur har 25 procent av patienterna avlidit. Frakturen och den stress det innebär för kroppen blev en för stor påfrestning.

– **Alla över 50 år** som får en fraktur efter en lindrig fallskada ska fångas upp och utredas. Vid behov

ska patienten få skelettstärkande medicin, eftersom den som fått en fraktur ofta får fler. För att utreda om man är benskör görs en bentätthetsmätning.

Varierad kost och fysisk träning gör att skelettet mår bättre. Styrketräning är bra, då belastas skelettet och blir starkare. Balansövningar för att undvika fallolyckor är också bra. Man kan träna med hjälp av en fysioterapeut eller på egen hand.

När träning och kost inte räcker behövs medicin.

– Det finns flera bra och effektiva mediciner som minskar risken för nya frakturer med 50–70 procent. Medicinerna tas på olika sätt, till exempel en tablett i veckan eller som dropp en gång per år. En annan variant är en spruta en gång i halvåret livet ut. Oavsett vilket

Bentätthetsmätning är en röntgenundersökning som visar hur tätt och starkt skelettet är. Sjuksköterskan Erika Gustafsson och Anna Spångeus berättat att den görs när patienten ligger på en brits. En svag röntgenstråle går genom det ben som ska undersökas, till exempel i höften. Undersökningen tar ungefär 20 minuter och upplevs sällan som obehaglig.

preparat man får, ska man ta det för att stärka skelettet och därmed förhindra nya frakturer. Av de patienter som väljer tablettbehandling slutar dessvärre hälften med medicineringen av olika anledningar. Följsamheten och effektiviteten är bättre med dropp eller sprutbehandling.

Anna och hennes kollegor har varit med i flera studier av de mediciner som används i dag. Dit hör de senast godkända, Prolia och Evinity.

– **Processen för att ta fram** nya läkemedel är mycket strikt och noggrann. I den sista fasen behöver läkemedelsföretaget visa att läkemedlet har avsedd effekt på ett större antal patienter och över tid. Till exempel att det minskar antalet frakturer jämfört med placebo eller andra läkemedel, och att det är säkert att ge. Alla symtom patienten har under studien rapporteras in, även minsta lilla snuva. Studierna är internationella och ofta deltar något eller några svenska sjukhus. Antalet deltagare i studien varierar, men vid benskörhet har det ofta varit totalt runt 5 000. Från oss på US har vi haft max 40 deltagare.

Text: Anna-Lena Rönn
Foto: Göran Billeson

VILL DU VETA MER?

Osteoporosförbundet är en rikstäckande organisation för personer med osteoporos, benskörhet, deras anhöriga och andra intresserade. Man sprider information och kunskap på olika sätt.

Det finns ett 20-tal lokala osteoporosföreningar i landet, bland annat i Östergötland.

Läs mer på www.osteoporos.org.

1177.se har mycket information om benskörhet. Där finns bland annat länkar till broschyrer och filmer, och tips om hur man undviker fallolyckor.

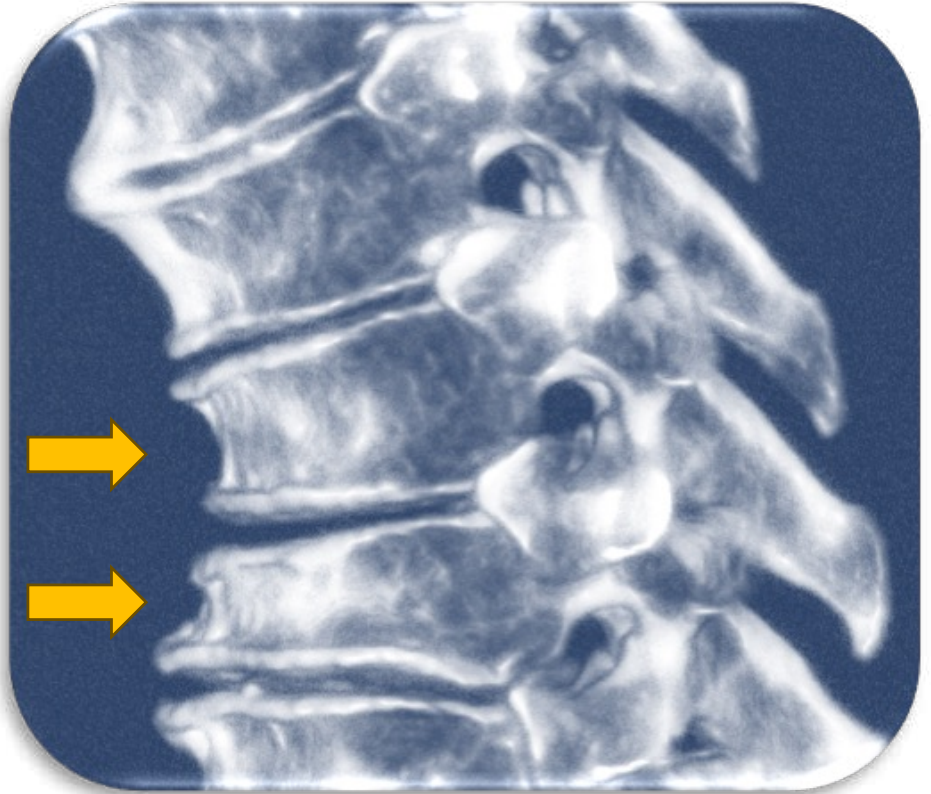

Bild på två kilformade kotfrakturer (pilar). En normal kotkropp har en jämn höjd i hela kotkroppen.

– Benen i skelettet är ingen död massa, utan påverkas hela livet av kost, träning och D-vitamin – 15 minuter per dag i solen räcker, säger Anna Spångeus.

Vi har vässat webben!

Jörgen Isberg visar en del av nyheterna på webben för från vänster Kristina Laurin, Gunnel Nilsson, Lars-Göte Johansson, Ann-Sofi Israelsson och Lotta Linderson..

I sommar har SU:s webbplats fått en ordentlig uppgradering. Även om utseendet knappt har förändrats, har den blivit modernare, stabilare och mer lättanvänd.

Det mesta som SU:s arbetsgrupper sysslar med – föredrag och musikcaféer, resor i Sverige och utomlands, konstvisningar och ett 40-tal cirklar per termin – är lätt att se. Men det är svårt att se allt it-gruppen gör, det är mycket mer än det som syns på webbplatsen, www.sulink.se. It-gruppen svarar för innehållet på webben, skickar ut mejl med påminnelser till alla medlemmar, köper in och installerar nya datorer och programvaror, och lär personalen på expeditionen hur it-systemen fungerar.

Gruppen består av Ann-Charlotte Lotta Linderson, Roland Hjerppe och Lars-Göte Johansson. Lotta är sammankallande. De träffas ungefär en gång i månaden och gör mycket mellan mötena. När allt mer flyttas till webben, skulle de egentligen behöva vara fler. Nu får de förstärkning av Jörgen Isberg

som är konsult. Alla fyra har lång erfarenhet av it:

Lotta är systemingenjör och har sysslat med data och telekommunikation i nästan hela sitt yrkesliv. Hon kan mycket om systemering, programmering och testning. I drygt 30 år arbetade hon på Ericsson i olika roller och hon gillar att jobba i team.

År 2014 upptäckte hon SU:s cirklar i zumba och släktforskning och blev medlem. Ett par år senare kom hon med i it-gruppen. Hon har också varit styrelseledamot.

Roland är något av en veteran inom it. Redan 1960 gick han en kurs i maskinkodsprogrammering i Helsingfors. Året därpå flyttade han till Stockholm för att läsa teknisk fysik på KTH. Efter civilingenjörsexamen började han på KTH:s bibliotek och arbetade 11 år med datorbaserad informationssök-

ning och informationsspridning till forskare.

På hans cv finns bland annat ett uppdrag i Tanzania om informationsspridning, tjänsten som ledare för Laboratoriet för biblioteks- och informationsvetenskap på institutionen för datavetenskap vid Linköpings universitet, Visiting

Roland Hjerppe

Distinguished Scholar vid OCLC Inc., överbibliotekarie vid Mittuniversitetet, och flera vetenskapliga artiklar. Han blev medlem i SU 2006 och har varit styrelseledamot och medlem i resegruppen.

Lars-Göte har också läst teknisk fysik på KTH och säger att han hal-kade in i datorvärlden 1974, genom exjobbet på Skogsindustriernas forskningsinstitut. Där blev han anställd och stannade några år innan han blev konsult. Han har framför allt arbetat med planering, kalkylering och optimering. Dessutom har han utvecklat en egen programvara och drivit ett par konsultföretag.

Det var tack vare SU:s resor som han blev medlem 2009. Han har varit med i resegruppen och i styrelsen.

Jörgen har sysslat med webb sedan 1990-talet, först som utbildare sedan som konsult. För 20 år sedan startade han ett eget konsultföretag. I dag jobbar han i olika konstellationer med grafisk formgivning, texter, webbdesign och webbutveckling.

Under våren och försommaren arbetade gruppen intensivt med uppgraderingen. Jörgen förklarar vad de gjorde och varför:

– Ända sedan SU:s webbplats skapades för drygt tolv år sedan, har vi använt ett publiceringsverktyg som heter Joomla. Det är ett gratisverktyg (open source) som fungerar bra. Under årens lopp har det kompletterats med olika tillägg (plug ins), till exempel för medlemsregister och aktiviteter. (Studiecirkelarna hanteras av Folkuniversitetet som har ett eget system.)

– För ett par år sedan fick vi veta att vår version, Joomla 3.0, inte längre skulle få support. Då bestämde vi oss för att uppgradera till Joomla 4.0.

Den versionen kom förra året, men it-gruppen avvaktade, man ville slippa buggar och barnsjukdomar. Dessutom ville man vara säker på att tilläggen skulle fungera i Joomla 4.0.

I april var det dags. Med deadline den 5 juli blev det några riktigt hektiska månader. Gruppen har skapat nya sidor, sett över terminologin på webben, rättat och "skruvat" på många olika saker; allt för att få ett bra resultat.

– Det var mängder av sidor och dokument och dessutom en databas som skulle flyttas till den nya versionen. Vi har testat, testat och testat, för att försäkra oss om att

allt skulle fungera och att inget försvann, säger Lotta.

– Ibland fungerade något i testversionen, men inte i skarpt läge. Men vi löste det mesta, säger Lars-Göte.

SU-medlemmarna känner säkert igen sig, utseendemässigt är det bara mindre förändringar. Målet var att förenkla och förbättra de delar som personalen på expeditionen använder varje dag, som medlemsregistret och hanteringen av anmälningar till aktiviteter.

– Det arbetet kräver rätt många manuella moment. Vi ville att den nya versionen skulle kännas modernare, mer stabil och mer lättanvänd. Det som används ofta har fått en tydligare placering, medan det som inte är lika relevant har flyttats ner, säger Jörgen.

Expeditionens Kristina Laurin, Ann-Sofi Israelson och Gunnel Nilsson fick en presentation ett par veckor innan deadline, och kom med synpunkter och förslag.

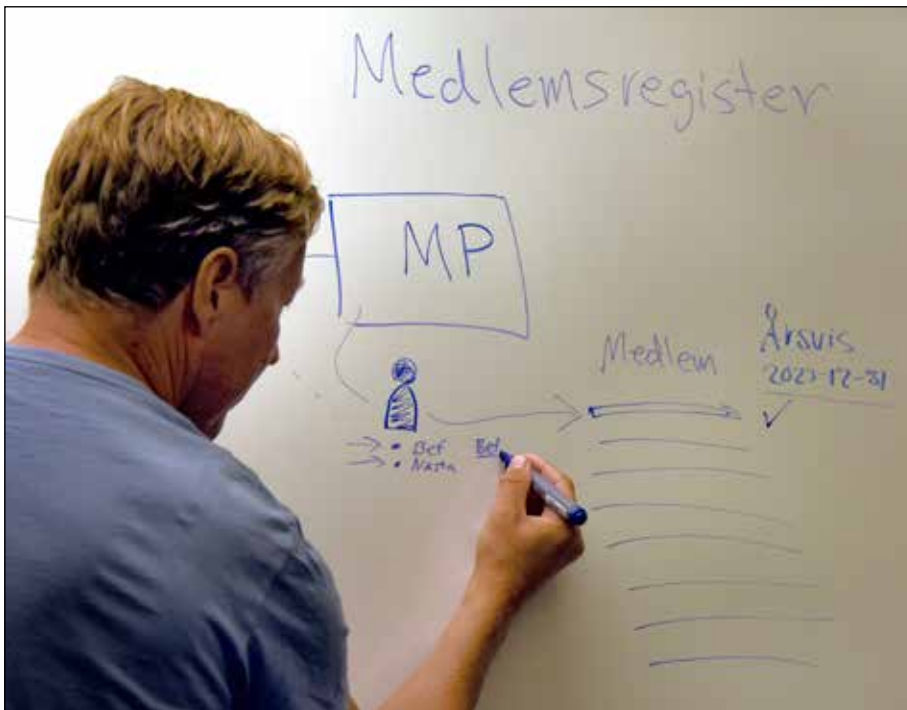
I samband med uppgraderingen byttes servern.

– Vi har haft lite otur med servern vi hyrt in oss på. De har inte alltid fungerat som det var tänkt. Ibland har de hängt sig när många medlemmar loggat in samtidigt. Med den nya servern hoppas vi slippa problemen, säger Jörgen.

It-gruppen är nöjd med resultatet av arbetet, även om det finns saker som behöver rättas till. När allt är klart tänker gruppen inte luta sig tillbaka. Det kommer hela tiden nya möjligheter och nya tjänster. Nästa steg kan bli påminnelser via sms, en ekonomifunktion eller en motsvarighet till Facebook för olika intressegrupper.

Text: Anna-Lena Rönn

Foto: Göran Billeson, Tommie Nyström

Jörgen ritar och beskriver en del av det som Kristina, Gunnel och Ann-Sofi på expeditionen möter när de jobbar med medlemsregistret.

Vi for till Småland...

Pelarne kyrka från 1200-talet ligger nära Näs.

En småregnig torsdag i början av augusti åkte vi, ett 25-tal seniorer, till Astrid Lindgrens Näs och Virserums konsthall. Vi kom iväg tidigare än nödvändigt och hann därför göra ett bonusbesök i Pelarne stavkyrka nära Näs. Den är en av landets tio äldsta träkyrkor. År 1905 vigdes Astrid Lindgrens föräldrar i Pelarne kyrka.

I böckerna om Pippi Långstrump finns ett sockerdrinksträd. Här är det på riktigt vid Astrid Lindgrens barndomshem Näs.

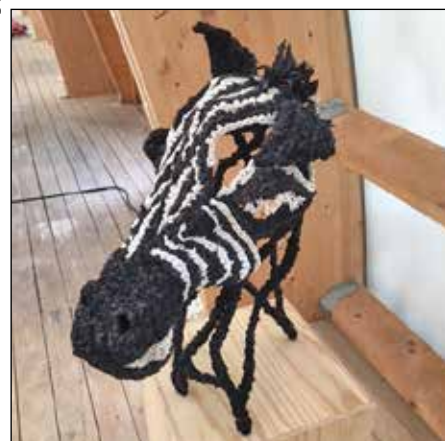
På Näs fick vi en fin guidad tur i barndomshemmet och fick även se utställningen »Astrid Lindgren och sagans kraft«. Vi vandrade runt i trädgårdarna på egen hand.

Efter lunch på Näs åkte vi till Virserum. En förträfflig guide lotsade oss bland den spännande konsten i konsthallen.

Text och foto: Catharina Björkman Svensson

Virserums konsthall, även kallat Pappershuset

Ett av de textila konstverken som visats i sommar.

...och vi for till Stockholm och Artipelag

Efter en trevlig båttur i Stockholms skärgård var det dags för Artipelag.

Ett enormt guld-ägg, symbol för Artipelag, står nere vid Baggensfjärden

God fika avslutade besöket på Värmdö. Några av oss valde att njuta kaffet utomhus.

Ett förväntansfullt grupp på 50 personer lämnade Linköping den 30 augusti för att besöka både Stockholm och Artipelag. Det blev en fin natur- och kulturupplevelse.

Bussen tog oss direkt till Stockholm, och framme vid Nybrokajen

gick vi ombord på M/S Östanå, för en guidad skärgårdstur till Vaxholm. Medan vi åt en god lunch fick vi se delar av huvudstaden från sjösidan. Efter ett par timmar till sjöss gick bussen till konsthallen Artipelag, naturskönt belägen vid Baggensfjärden i Värmdö kommun. Vi fick en guidad visning av utställningen *På armlängds avstånd*, som visar 100 år av nordisk konst, med verk av bland andra Isac Grünewald, Gösta Adrian Nilsson (GAN) och Olle Baertling. Efteråt fanns det tid att se närmare på utställningen, ta en promenad på träbroarna och titta Skulpturparken eller till och med gå upp på taket och njuta av utsikten över vattnet. Nöjda styrde vi kosan hemåt.

Text och foto: Ginger Falck